

Rol huis Oranje-Nassau in koloniaal verleden onderzocht

Datum 6.10.2026
Subjekt Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen – KNAW
Region Netherlands
Kategorie Culture, State institutions, Science and research

Op vrijdag 2 oktober nam koning Willem-Alexander de resultaten in ontvangst van het onafhankelijke onderzoek naar de rol van het Huis Oranje-Nassau in de koloniale geschiedenis van Nederland. Aan het onderzoek werkten onder anderen onderzoekers van het KNAW-instituut KITLV mee.

Het initiatief voor het onderzoek kwam van de koning zelf. Zo'n zestig onderzoekers werkten jarenlang aan het project, met vijf boeken als resultaat. Deze boeken werden aan de koning overhandigd. Uit het onderzoek blijkt dat de Oranjes eeuwenlang het kolonialisme steunden en daaraan flink hebben verdiend. Hun directe invloed op het Nederlandse beleid was beperkt. Tegelijkertijd ondernamen zij tot het aantreden van koningin Juliana in 1948 weinig om het koloniale systeem ter discussie te stellen.

In een toespraak na de overhandiging noemt de koning het onderzoek 'een extra stimulans om mijn volle krachten te blijven geven aan wat ik bij mijn inhuldiging heb gezworen. Namelijk om de vrijheid en de rechten van alle Nederlanders en alle ingezetenen te beschermen.' Ook bedankte hij de onderzoekers voor hun 'diepgravende werk': 'Het historisch perspectief dat u biedt, is daarbij van essentiële waarde.'

Een onafhankelijke commissie begeleidde het project. Daarin zaten Gert Oostindie (voormalig directeur van het KITLV), Esther Captain (senior onderzoeker bij het KITLV), Kathleen Ferrier (oud-politicus) en Henk te Velde (KNAW-lid). Leden van de commissie werkten ook mee aan het onderzoek.

KITLV droeg met twee boeken bij aan het project: 'European Monarchs & Colonialism', onder redactie van Gert Oostindie en Karwan Fatah-Black (KITLV/Universiteit Leiden en oud-lid van De Jonge Akademie), en 'Schaduwen van de Oranjezon: De koloniale geschiedenis van het Huis Oranje-Nassau', onder redactie van Guno Jones en Esther Captain. Van het laatstgenoemde boek verschijnt binnenkort ook een vertaling.

<https://www.knaw.nl/nieuws/rol-huis-oranje-nassau-koloniaal-verleden-onderzocht-1>